

POSTANOWIENIE

17 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 17 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B. sp. z o.o. w Z.

przeciwko J.M., K.M. i M.M.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B. sp. z o.o. w Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 stycznia 2024 r., V ACa 356/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 września 2020 r., I C 672/18, Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo wykonawcy przeciwko inwestorom o wynagrodzenie za wykonanie dodatkowych robót budowlanych.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację inwestorów.

Sąd drugiej instancji ustalił, że inwestorzy umową z 12 października 2016 r. zamówili wykonanie obory z infrastrukturą za wynagrodzeniem 1 950 000 zł netto. Terminy rozpoczęcia oraz zakończenia robót ustalono na 24 października 2016 r. i 30 kwietnia 2017 r., natomiast terminy realizacji poszczególnych etapów prac zostały określone w załączniku do umowy.

Cztery dni po podpisaniu umowy wykonawca stwierdził, że dostarczony przez inwestorów projekt budowlany jest niewystarczający, i wraz z inspektorem nadzoru sporządził protokół konieczności o potrzebie sporządzenia bardziej szczegółowego projektu wykonawczego na koszt wykonawcy. Z projektu wykonawczego wynikało, że ilość stali niezbędnej do wykonania konstrukcji przewyższa ilość przyjętą przez wykonawcę w ofercie o 10 178 kg. Dlatego wykonawca zamówił 29 774 kg stali zamiast przewidzianych umową 19 500 kg. Przy tym waga głównych elementów konstrukcyjnych w już wybudowanej oborze stanowi 15 645,47 kg, a pozostałe około 14 000 kg stanowią elementy połączeń (blachy) i stężeń (pręty).

Roboty zostały zakończone 5 czerwca 2017 r. Pismem z 16 lipca 2018 r. wykonawca wezwał inwestorów, aby do 24 lipca 2018 r. zapłacili 114 080 zł tytułem wynagrodzenia za roboty dodatkowe.

Sąd drugiej instancji ustalił, że obiektu jest zgodny z przewidzianym w projekcie budowlanym, przedstawionym przez inwestorów. Nie zostały wykonane żadne roboty dodatkowe, stanowiące podstawę zmiany wynagrodzenia w oparciu o umowę. Dlatego wykonawcy nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie. Wykonawca składając ofertę w oparciu o projekt budowlany, zbyt ogólny do ścisłego obliczenia koniecznej ilości stali, ponosi ryzyko niedoszacowania swoich kosztów.

Wykonawca wniósł o przyjęcie swojej skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na:

1) wystąpienie zagadnienia prawnego: czy w sytuacji ustalenia w umowie o roboty budowlane wynagrodzenia ryczałtowego z pewnymi modyfikacjami, wykonawca może być obciążony ryzykiem wykonania prac koniecznych do realizacji zamówienia i poniesienia całości kosztów zakupu, dostawy i montażu materiałów, nie przewidzianych w dokumentacji przedstawionej przez zamawiającego, na podstawie której przygotowana została oferta wykonawcy, a w konsekwencji umowa a zatem gdzie leży granica ryzyka wykonawcy, o którym mowa w art. 632 § 2 k.c.;

2) oczywistą zasadność skargi w zakresie zarzutów naruszenia prawa materialnego:

a) art. 405 w zw. z art. 410 § 1 k.c. przez przyjęcie, że nie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia inwestorów;

b) art. 632 § 1 k.c. przez przyjęcie bezzasadności dochodzonego roszczenia o wynagrodzenie za roboty dodatkowe;

c) art. 632 § 1 w zw. z art. 651 k.c. przez przyjęcie, że konieczność zamontowania przy realizacji obiektu budowlanego dodatkowej ilości stali nie jest robotą dodatkową lecz elementem ryzyka obciążającego wykonawcę, wynikającego z istoty wynagrodzenia ryczałtowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tym się różni od potrzeby wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), że nie sprowadza się do rozumienia pojęcia użytego w przepisie prawnym. Zagadnienie prawne powstaje, gdy dokonanie prawidłowej subsumcji ustalonego stanu faktycznego wymaga uwzględnienia kilku przepisów, niekiedy regulujących odrębne kwestie. Zagadnienie prawne powstaje zazwyczaj na tle wzajemnej relacji dwóch przepisów, tj. czy jeden nich wyłącza drugi, czy też stosuje się je niezależnie. Oczywiście może się zdarzyć, że po dokonaniu wykładni niejasnego przepisu powstaje zagadnienie prawne związane z wzajemną relacją już wyłożonych przepisów. Podniesienie zagadnienia prawnego wymaga sformułowania pytania, na które ma odpowiedzieć Sąd Najwyższy, a koniecznego do rozstrzygnięcia sprawy.

Takiego zagadnienia skarżący nie przedstawił. Skarżący domagał się wykładni, że mimo ustalenia wynagrodzenia ryczałtowego wykonawca nie może być obciążony ryzykiem wykonania prac poniesienia całości kosztów zakupu, dostawy i montażu materiałów, nie przewidzianych w dokumentacji przedstawionej przez zamawiającego, na podstawie której przygotowana została oferta wykonawcy. Tak rozumiane wynagrodzenie ryczałtowe jest sprzeczne ze znaczeniem tego pojęcia nadanym mu w art. 632 § 1 k.c. Odstępstwa od zasady

ustanowionej w art. 632 § 1 k.c. przewiduje art. 632 § 2 k.c., lecz skarżący zasadnie nie zarzuca naruszenia tego przepisu, ponieważ nie zaszła zmiana okoliczności. Skarżący podnosi, że dokumentacja przedstawiona przez inwestorów była wadliwa, co jest bez znaczenia dla stosowania art. 632 § 1 k.c. Wady dokumentacji mogą uzasadniać odstąpienie od umowy. Można także rozważać odpowiedzialność odszkodowawczą inwestora (art. 471 k.c.), gdyby dostarczenie prawidłowej dokumentacji zostało uznane za obowiązek inwestora wynikający z umowy o roboty budowlane, co jest zagadnieniem spornym.

W wyroku SN z 28 lipca 2023 r., II CSKP 2373/22, wskazano, że „Wynagrodzenie ryczałtowe stanowi z góry określoną kwotę pieniężną jako ekwiwalent za wykonanie dzieła bez względu na rozmiar świadczonych prac i wartość poniesionych kosztów (art. 632 § 1 KC). Rozliczenia stron nie opierają się w tym przypadku na cenach jednostkowych oraz faktycznie wykonanych świadczeniach. Wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawierania umowy nie można było przewidzieć rozmiaru i kosztów prac. Nie podlega ono zatem zmianom, także wtedy gdy pojawiają się okoliczności, których przyjmujący zamówienie nie przewidział. Ryzyko ekonomiczne prawidłowej identyfikacji przedmiotu zamówienia, poprawności obliczenia wynagrodzenia, a także zmiany kosztów realizacji umowy ponosi przyjmujący zamówienie. Ryzyko to jest ograniczone na zasadach wynikających z art. 632 § 2 KC i równoważone przez niemożność żądania przez zamawiającego obniżenia wynagrodzenia ryczałtowego także wtedy, gdyby przyjmujący zamówienie osiągnął wyższe od oczekiwanych korzyści”.

Inwestorzy otrzymali zamówiony umową obiekt i ta umowa jest podstawą przysporzenia do majątku inwestorów. Artykuł 405 i 410 k.c. nie stosują się.

W sprawie nie występuje przedstawione zagadnienie prawne i nie są oczywiście uzasadnione zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[SOP]